

ZAPISNIK

sa Sedme sjednice Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore, održane 5. maja 2021. godine

Sjednica je počela u 15 sati i 10 minuta.

Sjednici je predsjedavao Jovan Jole Vučurović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali sledeći članovi/ce Odbora: Jelena Božović, dr Vladimir Dobričanin, dr Albin Ćeman, Miodrag Lekić, dr Srđan Pavićević, Genci Nimanbegu i poslanik Marko Kovačević, zamjena člana Odbora dr Strahinje Bulajića, u skladu sa članom 65 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Sjednici nijesu prisustvovali članovi/ce Odbora: dr Halil Duković, Ivan Mitrović, Mevludin Nuhodžić, Vesna Pavićević i Amer Smailović.

Sjednici su, u skladu sa članom 67 stav 1 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovali: mr Siniša Bjeković, zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Danko Damjanović, generalni sekretar institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Janko Odović, državni sekretar u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, Bojan Paunović, generalni direktor Direktorata za budžet u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, Indira Lekić, koordinatorka Odsjeka u Direktoratu za državni budžet, Radmila Martinović, samostalna savjetnica I u Direktoratu za budžet i Tijana Milijić, samostalna savjetnica u Direktoratu za državni budžet.

Sjednici su, u skladu sa članom 67 stav 3 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovali: Milan Dabović, predsjednik Senata Državne revizorske institucije, Nikola N. Kovačević, senator u Državnoj revizorskoj instituciji, Ivan Medojević, direktor Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, Emir Dacić, direktor Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, Salko Luboder, direktor Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore, Zvonimir Deković, predsjednik Hrvatskog savjeta u Crnoj Gori, Sabrija Vulić, predsjednik Savjeta Muslimanskog naroda Crne Gore, Faik Nika, predsjednik Albanskog nacionalnog savjeta u Crnoj Gori, Rešad Sijarić, direktor Zavoda za školstvo i Pavle Ćupić, pravni savjetnik u NVO „Građanska alijansa“.

Sjednicu nijesu pratili predstavnici medija.

Za sjednicu je utvrđen sledeći

DNEVNI RED:

- 1. PREDLOG ZAHTJEVA ZA DODJELU BUDŽETSKIH SREDSTAVA ZAŠTITNIKU LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE ZA 2021. GODINU;**
- 2. PREDLOG ZAKONA O BUDŽETU CRNE GORE ZA 2021. GODINU, sa predlogom da se razmotre sledeće budžetske potrošačke jedinice (zainteresovano radno tijelo):**
 - **Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore** – član 53 stav 3 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore („Službeni list CG“, br. 42/11 i 32/14), u okviru Programa 12 020 - Zaštita ljudskih prava i sloboda (str. 227 i 228 - 50201),

- **Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava** u okviru programa: 12 024 - Uređenje i upravljanje u sistemu pravosuđa i 12 025 - Unapređenje i zaštita ljudskih i manjinskih prava i promocija rodne ravnopravnosti (str. 40, 41, 42 i 43 - 40201),
- **Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama** u okviru Programa 12 021 - Zaštita ličnih podataka i slobodan pristup informacijama (strana 239 - 51001),
- **Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava** u okviru Programa 12 025 - Unapređenje i zaštita ljudskih i manjinskih prava i promocija rodne ravnopravnosti (str. 254 i 255 - 52601),
- **Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore** u okviru Programa 20 021 - Zaštita, očuvanje i razvoj kulturne baštine (str. 43 i 44 - Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava - 40201) i
- **Nacionalni savjeti** u okviru Programa 12 025 - Unapređenje i zaštita ljudskih i manjinskih prava i promocija rodne ravnopravnosti (Aktivnost 12025001/005) (strana 43 - Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava - 40201)

i u domenu obezbjeđivanja dovoljnih budžetskih sredstava za sprovođenje politike inkluzivnog obrazovanja na svim nivoima:

- **Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta i Zavod za školstvo**, u okviru Programa 19 032 - Uređenje, nadzor i razvoj svih nivoa obrazovnog sistema, nauke, kulture i sporta (str. 121, 122 i 123 – Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta – 40701 i str. 139, 140 i 141 – Zavod za školstvo – 40704).

PRVA TAČKA- PREDLOG ZAHTJEVA ZA DODJELU BUDŽETSKIH SREDSTAVA ZAŠTITNIKU LJUDSKIH PRAVA I SLOBODA CRNE GORE ZA 2021. GODINU

Uvodno obrazloženje Predloga zahtjeva za dodjelu budžetskih sredstava Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2021. godinu dao je zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore mr Siniša Bjeković.

Saopštio je da je institucija Zaštitnika, imajući razumijevanja za aktuelnu finansijsku i privrednu krizu, utvrdila dosta restriktivan Predlog zahtjeva za budžetska sredstva u 2021. godini, sačinjen na bazi parametara koji se primjenjuju za ovu fiskalnu godinu. Naveo je da u kontinuitetu postoji određeno nerazumijevanje za obezbjeđivanje finansijskih sredstava neophodnih za sprovođenje pojedinih funkcija Zaštitnika, da postojeća struktura Institucije podrazumijeva rad četiri institucije u jednoj i da ih restriktivni budžet, koji nije prvi put ustanovljen ove godine, sprečava u realizaciji svih obaveza. U okviru uobičajenog mandata Nacionalni preventivni mehanizam za zaštitu od torture realizuje obilaske svih prostorija u kojima se nalaze zadržana lica ili lica lišena slobode i ima pravo i obavezu da formira radni tim koji se sastoji od stručnjaka različitih specijalnosti, a za funkcionisanje tima potrebno je obezbijediti budžetska sredstva u instituciji Zaštitnika. Takođe, predstavnici Institucije idu na teren radi obavljanja svojih aktivnosti, što takođe zahtijeva finansijska sredstva. Unazad tri-četiri godine institucija Zaštitnika funkcionise na drugačijim osnovama i ima obavezu vođenja elektronske evidencije svih dokumenata, što iziskuje troškove ne samo za nabavku adekvatne informacione tehnologije, već i za angažovanje određenih stručnih lica koja omogućavaju funkcionisanje tog sistema. Naglasio je da nijedan dokument ne može ući, niti izaći iz institucije Zaštitnika prije nego bude elektronski obrađen i

skladišten u bazu podataka Institucije. Takođe, imaju specifičnu bazu predmeta u radu. Istakao je da u kontinuitetu moraju da odgovaraju zahtjevima međunarodnih organizacija. Posebno je naglasio da ponekad zakonodavac, a i izvršna vlast bez prethodnih konsultacija sa Zaštitnikom, ovoj Instituciji uvode nove obaveze i nadležnosti. Na taj način Zaštitniku je data obaveza da prati implementaciju Konvencije UN o pravima lica sa invaliditetom. Kada su u pitanju administrativni kapaciteti, Bjeković je saopšio da je Zakonom o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore jasno propisano da savjetnici i glavni savjetnici Zaštitnika mogu da vode postupak pred Zaštitnikom, odnosno da obavljaju stručne poslove. Istakao je da je Zaštitnik član različitih mreža za koje su u prethodnom periodu nastojali da obezbijede sredstva izvan državnog budžeta.

Bjeković je naglasio da je nužno uvećanje sredstava Zaštitnika predloženih Predlogom zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godine u iznosu od 30.022,88 eura kako bi se obezbijedila održivost poslovanja Institucije u ovoj godini. Riječ je o sredstvima na nekoliko pozicija u okviru kojih nastoje da ispune i preporuke Državne revizorske institucije. Zaključio je da će sav novac koji ne bude potrošen biti vraćen u budžet. Pripremili su i nacrt amandmana na Predlog zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu ukoliko se ukaže potreba da se djeluje na taj način.

U raspravi su učestvovali: državni sekretar u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja Janko Odović, poslanici Miodrag Lekić, Genci Nimanbegu i Jovan Jole Vučurović, generalni sekretar institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore Danko Damjanović, sekretar Odbora za ljudska prava i slobode Slava Burić i zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore mr Siniša Bjeković.

Državni sekretar u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja Janko Odović je saopštio da je Predlog zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu pripremljen uz poštovanje minimuma zahtjeva potrebnih za funkcionisanje svake potrošačke jedinice, pri čemu su se potrudili da ne dođe do smanjenja plata, penzija i socijalnih davanja. Takođe, ove godine je pripremljen programski budžet koji će omogućiti veću transparentnost. Ministarstvo finansija i socijalnog staranja i Vlada Crne Gore podržavaju sve aktivnosti i napore Zaštitnika preduzete na zaštiti ljudskih prava i sloboda u Crnoj Gori, pri čemu su svjesni i svih njegovih nadležnosti.

Poslanik Miodrag Lekić je saglasan da treba uvećati sredstva instituciji Zaštitnika i uvažiti njihov dosadašnji rad. Očekivao je da će Ministarstvo finansija i socijalnog staranja imati više inicijative po pitanju smanjenja broja zaposlenih u državnoj upravi, a ne da će se angažovati novi eksperti ili kvazi-eksperti.

Poslanik Genci Nimanbegu je podsjetio da je zaštitnik Bjeković dobio gotovo jednoglasnu podršku prilikom izbora u Skupštini i mišljenja je da je njegov zahtjev za povećanje budžetskih sredstava u potpunosti opravdan. Upitao je predsjednika Odbora Vučurovića da li je Ombudsman Odboru dostavio zvaničan zahtjev za uvećanje sredstava, jer je u materijalu koji mu je dostavljen ukazano da je Zaštitniku u 2021. godini predloženo 131.000 eura manje u odnosu na predložena sredstva za Zaštitnika u 2020. Imajući u vidu da su mnoge institucije u prvih četiri mjeseca 2021. godine imale problema u finansiranju, upitao je da li takvih problema imala institucija Zaštitnika.

Predsjednik Odbora Jovan Jole Vučurović je pojasnio da je zahtjev za uvećanje budžetskih sredstava Ombudsmanu saopšten samo usmeno na sjednici Odbora.

Danko Damjanović, generalni sekretar institucije Zaštitnika je pojasnio da su pripremili Nacrt amandmana koji bi dostavili Odboru za ljudska prava i slobode kako bi isti bio podnešen na Predlog zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu.

Sekretar Odbora za ljudska prava i slobode Slava Burić je pojasnila da Odbor za ljudska prava i slobode može u Mišljenju o Predlogu zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu koje dostavlja Odboru za ekonomiju, finansije i budžet dati i Zaključak kojim se zahtijevaju dodatna

sredstva za Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, dok Amandman može podnijeti nadležno radno tijelo i svaki poslanik pojedinačno ili grupa poslanika. Takođe, taj zahtjev za dodatnim sredstvima može se navesti i u Zahtjevu za dodjelu budžetskih sredstava Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2021. godinu koji, u skladu sa članom 53 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore, utvrđuje Odbor za ljudska prava i slobode i dostavlja ga Ministarstvu finansija i socijalnog staranja.

Predsjednik Odbora za ljudska prava i slobode Jovan Jole Vučurović je saopštio da je očekivao da će sjednici prisustvovati ministar finansija i socijalnog staranja Milojko Spajić kojem je ipak važnije da učestvuje u kampanji za lokalne izbore, na šta je državni sekretar u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja Janko Odović odgovorio da je ministar na događaju koji NVO „Udruženje mladih sa hendikepom Crne Gore“ organizuje povodom Evropskog dana samostalnog življenja. Predsjednik Odbora je dodao da je taj događaj završen prije sat vremena, a da se njegova kritika odnosila na neodazivanje predstavnika Vlade i nadležnih ministarstava i na brojne prethodne pozive za učešće na sjednicama Odbora za ljudska prava i slobode.

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore mr Siniša Bjeković je zahvalio članovima Odbora na razumijevanju i podršci navodeći da su im dodatna sredstva neophodna za redovno funkcionisanje Institucije u ovoj godini.

Uzimajući u obzir dosadašnji rad institucije Zaštitnika, shvatajući njen značaj i uz puno razumijevanje neophodnosti obezbjeđivanja dodatnih sredstava potrebnih za redovno funkcionisanje Institucije, Odbor je jednoglasno (sa osam glasova „za“) podržao Predlog Zaštitnika i utvrdio Zahtjev za dodjelu budžetskih sredstava Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2021. godinu koji će dostaviti Ministarstvu finansija i socijalnog staranja, uz Zaključak da se sredstva predložena Predlogom zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu uvećaju za 30.022,88 eura.

DRUGA TAČKA- PREDLOG ZAKONA O BUDŽETU CRNE GORE ZA 2021. GODINU

Uvodne napomene o Predlogu zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu dao je državni sekretar u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja Janko Odović naglašavajući da je polazna tačka u pripremi Predloga zakona bila realna potrošnja iz 2020. godine. Glavni cilj predloženog zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu je stvaranje uslova za brži ekonomski oporavak, dok je stabilizacija finansija jedan od glavnih preduslova ukupne ekonomske održivosti. Sredstva za konsultantske usluge, projekte i studije utvrđena Predlogom zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu smanjena su za 21.575.248,35 eura u odnosu na Zakon o Budžetu Crne Gore za 2020. godinu, dok su troškovi reprezentacije smanjeni za 46.249, 81 eura.

Predlogom zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu za Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore planirana su sredstva u iznosu od 0,69 miliona eura, što je za 0,15 miliona eura više od izvršenja budžeta Zaštitnika u 2020. Najveći dio sredstava odnosi se na bruto zarade planirane u iznosu od 0,57 miliona eura za 36 izvršilaca, od čega dva lica primaju naknadu po prestanku funkcije.

Kada je riječ o Ministarstvu pravde, ljudskih i manjinskih prava, planirana su sredstva u iznosu od 3,63 miliona eura u okviru kojih su sredstva za Nacionalne savjete u iznosu od 600.000 eura i za Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore u iznosu od 0,19 miliona eura. U okviru programa Uređenje i upravljanje u sistemu pravosuđa planirana su sredstva u iznosu od 2,56 miliona eura. Za bruto zarade planirana su sredstva u iznosu od 1,57 miliona eura za

83 izvršioca, od čega deset lica prima naknadu po prestanku funkcije. Za kapitalne izdatke planirano je 0,37 miliona eura i to za nabavku računarske opreme za sve institucije pravosuđa. Za realizaciju aktivnosti u okviru programa Unapređenje i zaštita ljudskih i manjinskih prava i promocija rodne ravnopravnosti opredijeljena su sredstva u iznosu od 0,87 miliona eura, od čega je 0,60 miliona eura planirano za izdatke koji se odnose na transfere političkim partijama, strankama i udruženjima namijenjene za finansiranje šest manjinskih savjeta.

Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama planirana su sredstva u iznosu od 0,58 miliona eura, od čega je 0,50 miliona eura za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca.

Za Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava predložena su sredstva u iznosu od 1.392.452,03 eura, što je u skladu sa članom 36g Zakona o manjinskim pravima i slobodama. Najveći dio sredstava odnosi se na transfer nevladinim organizacijama za podršku projektima značajnim za očuvanje i razvoj nacionalnih, odnosno etničkih posebnosti manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Centru za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore predložena su sredstva u iznosu od 0,19 miliona eura što je na nivou izvršenja budžeta Centra u 2020. godini. Najveći dio sredstava odnosi se na bruto zarade u iznosu od 0,11 miliona eura za osam zaposlenih, a sredstva za konsultantske usluge planirana su za očuvanje kulture manjinskih naroda u iznosu od 0,8 miliona eura.

Nacionalnim savjetima je opredijeljeno 0,6 miliona eura što je u skladu sa članom 33 Zakona o manjinskim pravima i slobodama.

Državni sekretar u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja Janko Odović je saopštio da je razvoj inkluzivnog obrazovanja jedan od prioriteta u reformi obrazovanja u Crnoj Gori. Cilj sistema obrazovanja i vaspitanja je da uz sistem socijalne i zdravstvene zaštite, u saradnji sa lokalnim zajednicama i civilnim sektorom, pruži osnovu za zdrav, kvalitetan i siguran život djece. Zabilježen je stalni porast djece sa posebnim obrazovnim potrebama u redovnim školama. Za bruto zarade zaposlenih u tri resursna centra u Crnoj Gori planirano 2,42 miliona eura za oko 228 zaposlenih i lica angažovanih po ugovorima. Kroz projekte UNICEF-a, Savjeta Evrope, nevladinih organizacija, IPA projekte i druge programe doprinosi se poboljšanju inkluzivnog obrazovanja. Zavod za školstvo koordinira radom mobilnih timova koji odlaze u škole kao podrška inkluzivnom obrazovanju i u 2021. godini Zavodu su planirana sredstva u iznosu od 1,4 miliona eura.

U raspravi su učestvovali: poslanik Miodrag Lekić, generalni direktor Direktorata za budžet u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja Bojan Paunović, zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore mr Siniša Bjeković, direktor Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Ivan Medojević, direktor Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava Emir Dacić, direktor Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore Salko Luboder, poslanik dr Srđan Pavićević, predsjednik Hrvatskog savjeta u Crnoj Gori Zvonimir Deković i predsjednik Savjeta Muslimanskog naroda Crne Gore Sabrija Vulić.

Poslanik Miodrag Lekić smatra da nije dobro što se uvećava administracija, jer je očekivao da će Ministarstvo finansija i socijalnog staranja insistirati na racionalizaciji. Smatra da su konsultantske usluge i dalje veoma visoke. Takođe, očekivao je da će se predstavnik Vlade koji je zadužen za ljudska prava na sjednici Vlade založiti za uvećanje sredstava u ovoj oblasti, jer su mogućnosti djelovanja Odbora za ljudska prava i slobode prilično skromne.

Generalni direktor Direktorata za budžet Bojan Paunović je sugerisao da se ne podnosi Amandman za uvećanje sredstava instituciji Zaštitnika, već da se dodatna sredstva u iznosu od 30.022,88 eura obezbijede Zaštitniku iz tekuće budžetske rezerve.

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore mr Siniša Bjeković je saopštio da oni žele da se ta sredstva obezbijede, a nije im bitan formalni način kojim bi se to realizovalo, navodeći da im je predlog Ministarstva finansija i socijalnog staranja da se dodatni iznos sredstava obezbijedi iz budžetske rezerve prihvatljiv.

Direktor Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Ivan Medojević je informisao da su tražili povećanje broja zaposlenih za tri izvršioca, od kojih jedno lice sa srednjom stručnom spremom i dva sa visokom stručnom spremom, jer im je i u Izvještajima Evropske komisije sugerisano jačanje kadrovskih kapaciteta. Lice sa srednjom stručnom spremom bi obavljalo poslove kurira-dostavljača, jer preko 10.000 eura godišnje izdvajaju za poštanske usluge. Podsjetio je da im je Državna revizorska institucija više puta upućivala preporuke da popune mjesta računovođe i internog revizora i informisao da internog revizora još nijesu obezbijedili, a za računovođu su sklopili ugovor o pružanju konsultantskih usluga. U oblasti slobodnog pristupa informacijama, prethodna godina je bila veoma izazovna, zbog čega treba da ojačaju kadar kako bi Agencija mogla blagovremeno da postupa.

Direktor Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava Emir Dacić razumije tešku finansijsku situaciju, ali smatra da dodatno treba podržati institucije koje se bave zaštitom prava manjinskih naroda, zbog čega bi bilo važno da se Fondu obezbijede i veća sredstva od onih koja su Zakonom o manjinskim pravima i slobodama propisana kao minimum. Prisutno je povećanje zainteresovanosti aplikantata za sredstva Fonda, zbog čega bi trebalo uvećati sredstva kojima Fond raspolaže. Dodatni problem im stvara kašnjenje usvajanja Zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu, jer zbog toga ne mogu da raspišu konkurs za raspodjelu sredstava Fonda za ovu godinu. Zaključio je da su manjinski narodi bogatstvo Crne Gore koje treba čuvati.

Direktor Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore Salko Luboder je podsjetio da je CEKUM formiran radi očuvanja kulture manjinskih naroda i afirmacije multikulturalizma. Pojasnio je da se pod konsultantskim uslugama u Centru podrazumijevaju konkretni programi koje realizuju i da su predložena sredstva nedovoljna za funkcionisanje Ustanove. Zbog epidemiološke situacije i činjenice da su svi njihovi programi vezani za publiku u prošloj godini nijesu mogli utrošiti opredijeljena sredstva i značajan dio njih vraćen je u budžet. Za programske aktivnosti predloženo je 26.500 eura, a u prošlogodišnjem budžetu 181.000 eura. Zamolio je da se ta sredstva uvećaju na iznos od 90.000 eura kako se ne bi dovodila u pitanje elementarna funkcionalnost CEKUM-a.

Bojan Paunović, generalni direktor Direktorata za budžet očekuje da će se u saradnji između Ministarstva finansija i socijalnog staranja i Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava tokom godine obezbijediti dodatna sredstva potrebna CEKUM-u.

Poslanik Genci Nimanbegu je ukazao da se na sjednicama Odbora za ljudska prava i slobode već pet mjeseci od formiranja Vlade Crne Gore ne pojavljuje lice nadležno za manjinska prava. Činjenica da je za finansiranje programa kulture manjinskih naroda planirano svega 26.500 eura pokazuje odnos Vlade prema ovoj oblasti, što je, po njegovoj ocjeni, skandalozno.

Poslanik dr Srđan Pavićević je saopštio da je CEKUM prepoznat po svom radu u državi i šire i prosto je neshvatljivo da se ovako odnosi prema ovoj instituciji. Naglasio je da se ovdje ne radi o politici i političkim interesima, već o jednoj veoma delikatnoj temi gdje treba izaći iz balkanskog provincijalizma i ovoj oblasti posvetiti posebnu pažnju. Zamolio je predstavnike

Ministarstva finansija i socijalnog staranja da sa ovim njegovim mišljenjem upoznaju ministra finansija i socijalnog staranja.

Predsjednik Hrvatskog savjeta u Crnoj Gori Zvonimir Deković je saopštio da je zadovoljan predloženim sredstvima za 2021. godinu sa kojima će Savjet moći funkcionisati. Međutim, nije zadovoljan ukupnim odnosom države prema manjinama. U junu 2020. kada su sredstva svima smanjena za 30%, smanjena su i savjetima koji su donirali jedan respirator kako bi pokazali da su dio ovog društva i u najtežim vremenima. Za njih je umanjenje trajalo osam mjeseci, a ni nakon toga nijesu dobili objašnjenje zašto su im sredstva umanjivana punih osam mjeseci. Upitao je zbog čega već treći mjesec ne dobijaju novac iz budžeta, navodeći da su više takvih upita poslali Ministarstvu pravde, ljudskih i manjinskih prava od kojeg nijesu dobili adekvatan odgovor.

Predsjednik Savjeta Muslimanskog naroda Crne Gore Sabrija Vulić je zadovoljan što je budžet za nacionalne savjete u 2021. godini ostao na nivou od prošle godine. Podsjetio je da su u opštini Bar u kojoj živi 7% Muslimana, na području mjesne zajednice Mrkojevići prošle godine bila započeta dva kapitalna projekta koji ove godine nijesu planirani kapitalnim budžetom. Radi se o magistralnom putu Sveti Ivan-Kamenički most, dužine 10 kilometara, za koji je prošle godine opština Bar potpisala Sporazum sa Upravom za saobraćaj i o Sportskoj dvorani u Osnovnoj školi u Mrkojevićima, za koju je prošle godine potpisan Memorandum između Ministarstva prosvjete, opštine Bar i iseljeničkog centra "Rumija" u Čikagu. Riječ je o dva izuzetno važna kapitalna projekta za područje u kojem većinski živi muslimanski narod, a kojih nema u Predlogu zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu.

Generalni direktor Direktorata za budžet Bojan Paunović vjeruje da zbog tehničkog problema nijesu uplaćena sredstva manjinskim savjetima. Saopštio je da nema informaciju o pomenutim kapitalnim projektima, niti su iste imali u pripremi Predloga zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu. Moguće da su navedeni projekti u agendi Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta od kojeg bi trebalo tražiti dodatne informacije.

Povodom razmatranja sredstava opredijeljenih za inkluzivno obrazovanje, što je zahtjev Odbora za ljudska prava i slobode u skladu sa tačkom 10 Zaključka Odbora donesenog povodom razmatranja Izvještaja o post-zakonodavnom nadzoru nad Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom na Trećoj sjednici Odbora, održanoj 21. januara 2021, direktor Zavoda za školstvo Rešad Sijarić je informisao da u Zavodu za školstvo od 2008. godine djeluje mobilni tim koji ima 26 članova. Smatra da za mobilni tim treba obezbijediti dodatnih 5.000 eura, ali i da treba obezbijediti dodatna sredstva u iznosu od 5.000 eura za izradu softverskih programa uz podršku visoke asistivne tehnologije i za izradu didaktičkih pomagala u saradnji Zavoda za školstvo i Univerziteta Crne Gore, kao i 5.000 eura za seminare namijenjene nastavnicima koji rade sa djecom sa posebnim obrazovnim potrebama i djecom romske i egipćanske populacije. Prošle godine značajan dio sredstava vratili su u budžet, jer dva velika projekta nijesu realizovali zbog epidemiološke situacije.

Generalni direktor Direktorata za budžet Bojan Paunović je sugerisao da se tokom godine u konsultaciji između Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta i Ministarstva finansija i socijalnog staranja obezbijede ova sredstva ukoliko ista budu neophodna, a da se sada ne djeluje amandmanski.

Senator Državne revizorske institucije Nikola N. Kovačević se osvrnuo na Dopis koji je ovoj Instituciji upućen od strane Predsjednika Odbora za ljudska prava i slobode koji se tiče produblivanja međusobne saradnje. U vezi sa izradom smjernica za razmatranje i analizu finansijskih izvještaja savjeta manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, saopštio je da će DRI kroz realizaciju projekta u saradnji sa Vestminsterskom fondacijom za

demokratiju izraditi smjernice za pisanje izvještaja o reviziji i preporuka koje će se odnositi na sve revizorske izvještaje, ali ne za svaku pojedinačnu reviziju. Poslije izvršene revizije, predstavnici DRI mogu članovima Odbora približiti i pojasniti same izvještaje. U vezi sa izvještavanjem o načinu trošenja sredstava, saopštio je da je utvrđena forma obrasca o izvještavanju i da je Zaštitnik ljudskih prava i sloboda CG postupio po Pravilniku, a što se tiče godišnjeg izvještaja o radu, u njemu Zaštitnik troškove može prikazati pojedinačno po kontima da bi isto bilo razumljivije poslanicima. DRI je 2009. i 2017. vršila reviziju institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore. U Izvještaju iz 2017. Zaštitnik je za finansijsku reviziju dobio pozitivno mišljenje, a na reviziju pravilnosti uslovno. Za Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava revizija je vršena 2011. godine kada je utvrđeno dosta nepravilnosti, zatim kontrolna revizija 2012. godine kada su uočena određena poboljšanja i 2014. godine kada su revizijom obuhvaćeni Fond, nacionalni savjeti i svi programi preko 5.000 eura kada je uočeno dosta nepravilnosti. Senator Kovačević je najavio da će poslije završetka revizija utvrđenih godišnjim planom revizija za 2021. godinu, ukoliko dozvoli epidemiološka situacija prouzrokovana virusom COVID-19, do kraja ove godine izvršiti reviziju Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava, nacionalnih savjeta i svih programa preko 5.000 eura. Sa posebnom pažnjom će razmotriti zahtjev Odbora za ljudska prava i slobode za reviziju institucije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore u 2022. godini.

Nakon rasprave, Odbor je podržao Predlog zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu i predlog budžeta za potrošačke jedinice:

- Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore, uz Zaključak da se nedostajuća sredstva u iznosu od 30.022,88 eura obezbijede Zaštitniku iz tekuće budžetske rezerve,
- Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava,
- Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama,
- Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava,
- Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore, uz Zaključak da bi iznos predložen za programske aktivnosti trebalo uvećati na 90.000 eura,
- Nacionalni savjeti i
- Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta i Zavod za školstvo, uz Zaključak da sredstva za Zavod za školstvo treba uvećati za 15.000 eura.

Odbor za ljudska prava i slobode je, u skladu sa članom 137 stav 4 Poslovnika Skupštine Crne Gore, dostavio Odboru za ekonomiju, finansije i budžet sledeće

MIŠLJENJE O RAZMATRANJU PREDLOGA ZAKONA O BUDŽETU CRNE GORE ZA 2021. GODINU

Odbor za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore na Sedmoj sjednici, održanoj 5. maja 2021. godine, u skladu sa članom 137 stav 2 Poslovnika Skupštine, **kao zainteresovani odbor**, razmotrio je **PREDLOG ZAKONA O BUDŽETU CRNE GORE ZA 2021. GODINU** u dijelu sledećih budžetskih potrošačkih jedinica:

- (1) **Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore** – član 53 stav 3 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore („Službeni list CG“, br. 42/11 i 32/14), u okviru Programa 12 020 - Zaštita ljudskih prava i sloboda (str. 227 i 228 - 50201),
- (2) **Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava** u okviru programa: 12 024 - Uređenje i upravljanje u sistemu pravosuđa i 12 025 - Unapređenje i zaštita ljudskih i manjinskih prava i promocija rodne ravnopravnosti (str. 40, 41, 42 i 43 - 40201),

- (3) **Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama** u okviru Programa 12 021 - Zaštita ličnih podataka i slobodan pristup informacijama (strana 239 - 51001),
- (4) **Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava** u okviru Programa 12 025 - Unapređenje i zaštita ljudskih i manjinskih prava i promocija rodne ravnopravnosti (str. 254 i 255 - 52601),
- (5) **Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore** u okviru Programa 20 021 - Zaštita, očuvanje i razvoj kulturne baštine (str. 43 i 44 - Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava - 40201),
- (6) **Nacionalni savjeti** u okviru Programa 12 025 - Unapređenje i zaštita ljudskih i manjinskih prava i promocija rodne ravnopravnosti (Aktivnost 12025001/005) (strana 43 - Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava - 40201)

i u domenu obezbjeđivanja dovoljnih budžetskih sredstava za sprovođenje politike inkluzivnog obrazovanja na svim nivoima, u skladu sa tačkom 10 Zaključka Odbora za ljudska prava i slobode donesenog povodom razmatranja Izvještaja o post-zakonodavnom nadzoru nad Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom na Trećoj sjednici Odbora, održanoj 21. januara 2021. godine:

- **Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta i Zavod za školstvo** u okviru Programa 19 032 - Uređenje, nadzor i razvoj svih nivoa obrazovnog sistema, nauke, kulture i sporta (str. 121, 122 i 123 – Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta – 40701 i str. 139, 140 i 141 – Zavod za školstvo – 40704).

Uvodne napomene o Predlogu zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu dao je državni sekretar u Ministarstvu finansija i socijalnog staranja Janko Odović navodeći da je Predlog zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu pripremljen uz poštovanje minimuma zahtjeva potrebnih za funkcionisanje svake potrošačke jedinice, pri čemu su se potrudili da ne dođe do smanjenja plata, penzija i socijalnih davanja. Naglasio je da je polazna tačka u pripremi Predloga zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu bila realna potrošnja iz 2020.

Kada je riječ o potrošačkim jedinicama čije predložene budžete razmatra Odbor za ljudska prava i slobode, **Predlogom zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu planirana su sredstva za:**

- Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore u iznosu od 0,69 miliona eura, što je za 0,15 miliona eura više od izvršenja budžeta Zaštitnika u 2020. Najveći dio sredstava odnosi se na bruto zarade planirane u iznosu od 0,57 miliona eura planirane za 36 izvršilaca, od čega dva lica primaju naknadu po prestanku funkcije;

- Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava u iznosu od 3,63 miliona eura;
- Agenciju za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama u iznosu od 0,58 miliona eura, od čega je 0,50 miliona eura za bruto zarade i doprinose na teret poslodavca;
- Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava u iznosu od 1.392.452,03 eura;
- Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore u iznosu od 0,19 miliona eura;
- Nacionalne savjete u iznosu od 600.000 eura;
- Zavod za školstvo u iznosu od 1,4 milion eura.

Predstavnici potrošačkih jedinica su upoznali članove Odbora sa njihovim stavovima povodom predloženih budžetskih sredstava za ovu godinu.

Zaštitnik ljudskih prava i sloboda Crne Gore mr Siniša Bjeković je saopštio da u kontinuitetu postoji određeno nerazumijevanje za obezbjeđivanje finansijskih sredstava neophodnih za obavljanje pojedinih funkcija Zaštitnika, da postojeća struktura Institucije podrazumijeva rad četiri institucije u jednoj i da ih restriktivni budžet sprečava u realizaciji svih obaveza. Naglasio je da je nužno uvećanje sredstava predloženih Predlogom zakona o Budžetu Crne Gore za 2021. godinu u iznosu od 30.022,88 eura kako bi se obezbijedila održivost poslovanja Institucije u ovoj godini.

Direktor Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama Ivan Medojević je informisao da su tražili povećanje broja zaposlenih za tri izvršioca, od kojih jedno lice sa srednjom stručnom spremom i dva sa visokom stručnom spremom, jer im je i u Izvještajima Evropske komisije sugerisano jačanje kadrovskih kapaciteta.

Direktor Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava Emir Dacić razumije tešku finansijsku situaciju, ali smatra da dodatno treba podržati institucije koje se bave zaštitom prava manjinskih naroda, zbog čega bi bilo važno da se Fondu obezbijede i veća sredstva od onih koja su Zakonom o manjinskim pravima i slobodama propisana kao minimum.

Direktor Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore Salko Luboder je pojasnio da se pod konsultantskim uslugama u Centru podrazumijevaju konkretni programi koje realizuju i da su predložena sredstva nedovoljna za funkcionisanje Ustanove. Za programske aktivnosti predloženo je 26.500 eura, a u prošlogodišnjem budžetu 181.000 eura. Zamolio je da se ta sredstva uvećaju na iznos od 90.000 eura kako se ne bi dovodila u pitanje elementarna funkcionalnost Centra.

Predsjednici Hrvatskog nacionalnog savjeta Zvonimir Deković i Savjeta Muslimanskog naroda Crne Gore Sabrija Vulić su saopštili da će moći funkcionisati sa predloženim budžetskim sredstvima.

Direktor Zavoda za školstvo Rešad Sijarić je informisao da u Zavodu za školstvo od 2008. godine djeluje mobilni tim koji ima 26 članova. Smatra da za mobilni tim treba obezbijediti dodatnih 5.000 eura, ali i da treba obezbijediti dodatna sredstva u iznosu od 5.000 eura za izradu softverskih programa uz podršku visoke asistivne tehnologije i za izradu didaktičkih pomagala u saradnji Zavoda za školstvo i Univerziteta Crne Gore, kao i 5.000 eura za seminare namijenjene nastavnicima koji rade sa djecom sa posebnim obrazovnim potrebama i djecom romske i egipćanske populacije.

Nakon obrazloženja predstavnika predlagača i predstavnika potrošačkih jedinica, Odbor je:

(1) jednoglasno (sa sedam glasova „za“) podržao Predlog budžeta za Zaštitnika ljudskih prava i sloboda i **preporučuje** Odboru za ekonomiju, finansije i budžet **da predloži Skupštini da ga usvoji;**

Odbor je donio Zaključak da se nedostajuća sredstva u iznosu od 30.022,88 eura obezbijede Zaštitniku iz tekuće budžetske rezerve, o čemu je postignuta saglasnost između predstavnika Ministarstva finansija i socijalnog staranja i Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore;

(2) jednoglasno (sa sedam glasova „za“) podržao Predlog budžeta za Ministarstvo pravde, ljudskih i manjinskih prava i **preporučuje** Odboru za ekonomiju, finansije i budžet **da predloži Skupštini da ga usvoji;**

(3) jednoglasno (sa osam glasova „za“) podržao Predlog budžeta za Agenciju za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama i **preporučuje** Odboru za ekonomiju, finansije i budžet **da predloži Skupštini da ga usvoji;**

(4) jednoglasno (sa osam glasova „za“) podržao Predlog budžeta za Fond za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava i **preporučuje** Odboru za ekonomiju, finansije i budžet **da predloži Skupštini da ga usvoji;**

(5) većinom glasova (sa sedam glasova „za“ i jednim glasom „protiv“) podržao Predlog budžeta za Centar za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore i **preporučuje** Odboru za ekonomiju, finansije i budžet **da predloži Skupštini da ga usvoji;**

Odbor je donio Zaključak da bi iznos predložen za programske aktivnosti Centra za očuvanje i razvoj kulture manjina Crne Gore trebalo uvećati na 90.000 eura.

Poslanik Genci Nimanbegu je, u skladu sa članom 69 stav 4 Poslovnika Skupštine Crne Gore, izdvojio mišljenje.

(6) jednoglasno (sa osam glasova „za“) **podržao** Predlog budžeta za Nacionalne savjete i **preporučuje** Odboru za ekonomiju, finansije i budžet **da predloži Skupštini da ga usvoji;**

(7) jednoglasno (sa sedam glasova „za“) podržao Predlog budžeta za Ministarstvo prosvjete, nauke, kulture i sporta i Zavod za školstvo i **preporučuje** Odboru za ekonomiju, finansije i budžet da predloži Skupštini **da ga usvoji.**

Odbor je donio Zaključak da sredstva za Zavod za školstvo treba uvećati za 15.000 eura, o čemu je postignuta saglasnost između predstavnika Ministarstva finansija i socijalnog staranja i Zavoda za školstvo i dogovoreno je da se isto realizuje tokom godine u internim konsultacijama Ministarstva prosvjete, nauke, kulture i sporta, kao resornog ministarstva i Ministarstva finansija i socijalnog staranja.

Za izvjestioca Odbora na sjednici Odbora za ekonomiju, finansije i budžet određen je poslanik dr Albin Čeman, član Odbora.

Sjednica je završena u 17 sati i 15 minuta.

**ZAPISNIK SAČINILA
SEKRETAR ODBORA**

Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA

Jovan Jole Vučurović